

150
N

SIGNE GREVE DAL

ET AAR

ANDET OPLAG

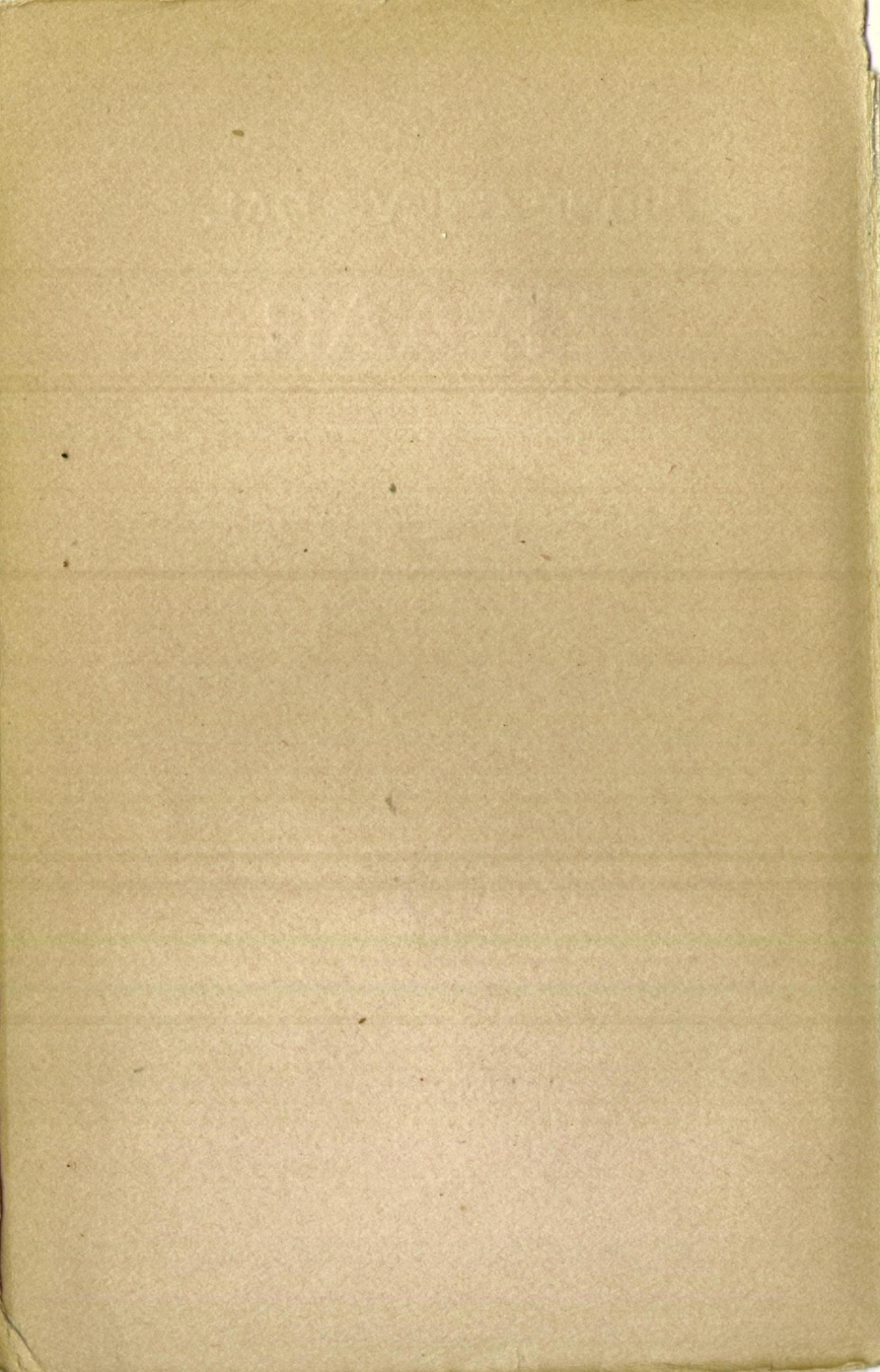

KRISTIANIA

FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
HOVEDKOMM. FOR DANMARK: H. HAGE & UP

1903

[A large, rectangular, light-colored area, possibly a library label or a blank space, is located at the bottom of the cover.]

01sd 00768

ET AAR

SIGNE GREVE DAL

ET AAR

ANDET OPLAG

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1903

UTGÅTT FRA
Fredrikstad bibliotek

D 15a

2.4

AKTIE-BOGTRYKKERIET
(DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI)

Vi har været gift et halvt aar nu, rart det ikke er længer. Jeg synes, det har været mit halve liv — for det begyndte jo først egentlig, da jeg traf Carsten. Det blir i denne maaned et aar, siden jeg saa ham første gang.

Det var i et selskab. Jeg stod og talte med to veninder. Pludselig faar jeg en sterk fornemmelse af, at nogen ser paa mig. Jeg snur mig halvt om og møder Carstens øine.

Et sekund hvilte mit blik i hans — saa smilte vi begge.

Hvad var der skeet? Intet — men jeg vidste øieblikkelig, af hele min sjæl, at vi to hørte sammen.

Det høres som galskab, men det er alligevel ganske sandt.

Der kom en ro over mig, en tryk glæde, og da han senere paa aftenen lod sig presentere, faldt det næsten overflødigt. —

Jeg tænker paa dette i aften, mens jeg driver om i vore stuer og venter paa Carsten, min mand, som har været fem dage borte, men for mig har det været som uger.

«Spise? nei Susanna, jeg venter paa min mand, han kommer *sikkert.*»

Jeg lægger vegt paa ordet for at gjøre mig selv tryk. Han maa være her i aften. Der kan ikke være tvil om den ting.

Jeg driver om i værelserne, jeg stanser op og ser mig om. Hvor vakert vort hjem er! Men her blir mørkt!

Jeg tænder lamperne, betænker mig lidt og tænder ogsaa lysene paa

pianoet, lysene paa skrivebordet. Og jeg sætter den svære krukke med rognebær under lampen; hvor det er vakkert!

Men Carsten kommer fremdeles ikke.

Har Susanna lagt i paa soveværelset? Ja, der brænder lystig i ovnen. Jeg tænder den lille lampe og ser mig om: de store, hvide opslagne senge, væggenes dybe grønne, fra gaden trænger sporvognens larm op og forøger ved modsætningen værelsets fred.

Der hænger Carstens graa klær, jeg gaar hen til dem og lægger det ene ærme mod mit kind, jeg klapper det varsomt og kysser det.

Jeg driver om i værelset og stanser foran det store speil, jeg stirrer forfærdet paa mit eget billede. Hvor jeg er dødbleg, og hvor mine øine er unaturlig store.

Saa synker jeg ned paa en stol og hvisker hans navn om igjen og om

igjen. Aa, hvor jeg har det ondt, og hvor det hamrer i mine tindinger. — Da er der en i entréen. Det er Carsten.

Blodet strømmer mig til hjertet — mine hænder blir iskolde. Med brændende taknemlighed hvisker jeg: tak, tak, mange tak!

Saa slukker jeg lampen i soveværelset, vender mig et øieblik og ser lyset fra ovnen flamme rødt henover de hvide senge.

Mit hjerte er fuldt.

Det er egte januarveir, graa, tæt, kold taage, solen hænger bag det hele som et uvirkeligt, rødt troldøie, den har ganske opgivet at live op i denne sodede, raakolde tilværelse.

Carsten er svært optaget. Han har kontortid baade formiddag og eftermiddag. Han mener, det er nødvendigt i disse grundlæggende aar.

Saa har da til gjengjæld jeg tid nok, mere end nok. For tørre støv,

vande blomster og ordne vor lille hus-
holdning er jo ikke egentlig noget
dagsverk.

Jeg kunde læse, jeg kunde vedlige-
holde eller udvide mine kundskaber.
Men jeg kan ikke samle mig for alvor,
mine tanker er uafslædig optaget af
de to, som nu udgjør min lille verden
— Carsten og saa pigen Susanna.

Ja, det er virkelig saa, hun optager
mig næsten lige saa meget som Carsten.
For Susanna er forfærdelig. Hun har en
reisning paa sit hoved, som ganske
betager mig modet, hun har et bitte
lidet smil, som gjør det af med mig.

Og min skolekjøkkennisdom svin-
der under hendes knusende erfaringer
ind til det rene intet. Hun irriterer
mig, og hun skræmmer mig. Hun
ruger over min tilværelses himmel som
en truende sky.

Huh — alting tager farve af den
graa skodden idag. Selv Carsten
irriterer mig. —

Jeg synes, han begynder at sætte sig svært godt tilrette i sin værdighed som egtemand.

Hans velkomstkys er begyndt at blive lite bitte gran faderligt, lidt af en gunst, han skjænker, og som maa sættes pris paa som saadan.

Min Gud, hvor har jeg ikke længtet hele formiddagen! Den sidste time viger jeg ikke fra hjørnevinduet, og naar jeg saa faar øie paa ham nede i gaden — hans egne, slentrende gang — alt blodet strømmer mig til hjertet. — —

Ak, han kommer fra sit arbejde, han er træt, og han er sulten — jeg ser mig om efter et musehul, som jeg kan krybe ind i —!

Hvor jeg dog er barnagtig og fordringsfuld, — ja, min stakkars trætte gut, maden er færdig!

Gudskelov — han lægger ikke merke til, at jeg har taarer i øinene, og at jeg næsten ikke rører maden, for i den senere tid er næsten al mad mig imod.

Efter middag sover Carsten en halv times tid. Stakkars min gut, han kan vel trænge det. Kl. 5 maa han indover til kontoret igjen.

Men det var alligevel ikke saa den første tid. Da sad vi efter middagen sammen og smaasnakked, og tiden havde vinger!

Dette er vel verdens gang! Og jeg trækker min lave stol hen til kaminen og stirrer ind i dens døende ild.

Stemningens skikket til sørgmodige betragtninger, og jeg dukker mig ned i dem.

Det kan ikke negtes, den første glans i forholdet begynder at tabe sig, jeg føler altfor vel, at det, som før var høitid og fest, begynder at blive det daglige brød.

Er det min skyld?

Jeg, som ikke har havt andet at gjøre end dyrke min kjærlighed!

Det er Carstens skyld. Ja det *er*. Som egtemand betragter han min

kjærlighed som noget utvilsomt, for alle tider erhvervet, som en besiddelse, der ikke mere kræver nogen anstrenge fra hans side.

Han har ikke tid, min stakkars gut, arbeidet sluger ham helt. Det er bare korte hvilestunder, han har tilovers for mig.

Jeg synes, det vilde være saa ulige meget bedre, om vi havde mindre leilighed og mindre selskabelighed, kort, mindre udgifter og mere tid til at være sammen. Men Carsten vil ikke høre paa det øre.

Jeg har altsaa ikke andet at gjøre end at resignere. Det forsøger jeg jo ogsaa, men jeg er bange for, at jeg samler paa smaa skuffelser, for til slut at blive saa ladet med dem, at mit ansigt kommer til at ligne tante Lenes!

Der vaagner Carsten; hvor jeg skammer mig over mine sørgelige betragtninger, hvor vakker han er, den kloge pande, den udtryksfulde mund.

Aa min ven, min egen gut, jeg skal vogte den hellige ild for os begge!

Men det *er* alligevel ikke som før. Kanske det er slig, at enhver følelse naar sit høidepunkt for saa at tage af!

Men at dette er skeet saa fort, det er det, som er det ydmygende. For jeg ser mig om og ser, at den hos mange har holdt sig bedre og længer. Eller kanske den da har forandret natur, er gaaet over i en varigere form! Eller der kan være rigere naturer end vi to?

Ja, det er vel grunden! Jeg har ikke havt kjærlighed nok, eller den har været af en altfor egoistisk art.

Aa, hvad skal jeg gjøre for at redde os begge, hvad skal jeg gjøre for at stanse denne nedgang, som vil ruinere mit liv!

For jeg vil ikke resignere, jeg vil ikke søge surrogater, jeg vil bevare

vor kjærlighed, som er det eneste, der
gjør livet værd at leve.

Jeg mindes saa godt den første aften,
Carsten var i selskab uden mig. Jeg
vaagnede ud paa natten af hans sagte
skridt gjennem stuen mod sovekamme-
ret. Han kom hen til sengen, knælte
ned og stak sin arm under mit hoved:
Aa Magda, at gaa til et hjem og vide,
at du ligger her, hjemme hos mig —
og venter paa mig!

Det var fire maaneder siden; igaar
var han anden gang ude alene. Jeg
laa vaagen med lukkede øine.

Han gik sagte forbi min seng,
klædte sig stille af og lagde sig —
et øieblik efter sov han! — —

Det *er* saa, at det som var fest,
er blevet det daglige brød!

Det gaar ikke noget videre med
læsningen. Der ligger en jernring om

mit hoved, jeg kan ikke samle mine tanker, en ubegribelig sørgmodighed sniger sig over mig og tager mig tilfange. Hvor det er ondt, at det skal være saadan, og hvor det er utaknemligt mod Carsten, som arbejder og stræver for at skaffe mig dette vakre hjem.

Men det hele er blevet saa meningsløst for mig, dette jag efter at tjene mange penge, denne selskabelighed, som kjeder mig mere og mere. Jeg er træt af disse mange ord, som surrer i luften om mig, min tunge blir tør af at tale ligegyldige ord, som hverken glæder mig selv eller andre.

Hvad ventes der af mig! Jeg er ikke morsom, jeg er bare en stakkels sjæl, som tørster efter kjærlighed. Lad mig ifred med eders mange ord, med eders bitre udfald mod eders mænd.

Min Gud, jeg blir jo selv en af dem! Vil ikke mine mange smaa skuffelser tilslut blive et bæger, der flyder over.

Det er kanske bare et tidsspørgsmaal, saa begynder jeg ogsaa, vrænger min sjæl ud for hvemsomhelst.

Aa nei, nei, ikke den vei! Men hvorledes finde den rette?

Aa — dette var rigtig en uhyggelig dag. Da vi havde været ude tre aftener denne uge, sagde jeg nei til en indbydelse til imorgen aften.

Men Carsten likte ikke dette, og vi havde noget af en scene i anledningen. Han bebreided mig min mangel paa interesse og velvilje for andre mennesker.

Jeg svarte ikke noget større, men med skræk merked jeg, at min ismaske lagde sig over mit ansigt. Carsten blev nervøs, irriteret.

Naar jeg bare forsvarte mig, blev ivrig, hidsig, han vilde straks blive god igjen, men denne kolde taushed! Ja, jeg føler, hvor den saarer ham; men om det gjaldt mit liv, jeg kan ikke gjøre ved det.

Hvorledes skal jeg vel kunne forsvare mig overfor *ham*. Hvis *han* ikke forstaar mig uden ord, saa er det for-gjæves!

Og det er, som om min tunge er lam, og jeg ser ind i et koldt og mørkt øde.

Jeg føler, at mit ansigt er koldt og lukket, men jeg kan ikke gjøre noget ved det. Jeg synes pludselig, at han blir min fiende, og at jeg er grænse-løst alene, og jeg lukker igjen for mit fiendtlige og ulykkelige indre.

Men det værste er, at nogle timer efter er Carsten lige blid og god igjen, som om ingenting var hændt, medens jeg i mellemtiden har ruget over min misstemning.

Hvor beskjemmer han mig ikke!

Jeg forstaar ikke mig selv; er da ikke Carstens kjærlighed mit livs me-ning og betingelsen for min lykke, og

jeg ved jo, at han elsker mig, alt hans arbejde gaar da i virkeligheden ud paa at gjøre mig lykkelig. Hvad forlanger jeg saa mere!

Aa bange, forvænte sjæl, hvor længe du hen? Hvad er det, som kræves for at stille dig tilfreds! Skal du kanske berøves, hvad du har, for derigjennem at lære værdierne at kjende?

Aa, nei, nei, jeg mener bare, at vort liv er optaget af saamegen overflødig larm og støi, af saamange udenomting. Det er ligesom alt kun berører overfladen.

Hvorfor kan vi ikke være mere for os selv og stænge verden ude?

Men nei — Carsten vil det ikke saa — han maa kjende bølger gaa høit om sig, han maa have mennesker og meget arbejde og afveksling og — ja alt dette udenom altsaa!

Og for hans skyld vil jeg være med, forsøge at faa noget udaf alt dette, som nu trætter og forvirrer mig,

naar jeg bare ikke blir grund, overfladisk af dette liv, hvor det ene indtryk forjager det andet og intet faar tid til at gaa tilbunds.

Entréklokken har kimet i hele dag omkap med telefonen!

Om eftermiddagen flygter jeg fra det hele ned mod den gamle bydel. Der nede ved fæstningen kjender jeg en fredet plet, et enetages gult træhus, indeklemmt mellem moderne murmasser. Det er tante Julies hus, hvor hun har boet i 35 aar.

Klokken er 5 eftermiddag, februarsolen staar allerede lavt. Tante ruller sit haandarbeide sammen og beder Brita lægge mere i ovnen. Saa snur hun sin lænestol lidt fra vinduet, breder et lidet teppe over sine knær og sætter sig godt tilrette.

«Det er en god stund denne,» siger hun, «en fredelig hviletid.»

Ja, her er godt at være, den brede vinduskarm er ganske fuld af blomstrende geranier og gyldenlak. De ser ganske pragtfulde ud nu, solen sender dem en sidste hilsen.

Og hvor altsammen herinde stemmer sindet til hvile. De svære gamle mahognimøbler, efeuen, der snor sig om de mange familieportrætter og den koselige, brede etageovn, hvor birkeveden sprager og lyser henover det grønne gulvteppe.

Og saa er der én ting, hos tante Julie behøver man ikke at snakke! Hun selv kan sidde timevis uden at mæle et ord, og dog føles dette aldrig trykkende, fordi der aander den venligste sympati ud fra hendes væsen og skikkelse.

Hvor barndomsindtrykkene holder sig! For mig havde tante Julie altid en hemmelighedsfuld glorie om sithoved, siden jeg engang som liden pige hørte mor sige: «Julie er den eneste af os,

som har været tro mod sin første kjærlighed.»

Tante Julie havde elsket, tante Julie bar endnu paa sin første kærlighed, var det ikke hemmelighedsfuldt deiligt!

Og jeg kunde sidde saa længe og se paa hende fra min krog, til jeg syntes, helgenglorien om hendes hoved blev virkelighed.

Jeg kom til at tænke paa dette idag, som jeg sad der i min dybe gyngestol og saa hen paa tantes fine, rolige profil.

Jeg tror, gamle folks skjønhed imellem kan overgaa ungdommens. Men det er meget sjelden. For livet med dets lidelser og tabte illusioner maa ikke have faaet ridse en eneste *bitter* linje; hvad det gav og hvad det tog, maa have hjulpet til at bygge op indenfra en personlighed, som er sterk nok til at give skikkelsen det præg af ro og harmoni, som er vederlag for ungdommens tabte liv og farver.

Og jeg tænker paa de mangfoldige mennesker af den forskjelligste alder og stilling, som har siddet her i denne stue for at lade den fred, som strømmer ud af hele hendes personlighed, for en liden stund sænke sig ned i ens egen trætte eller bange sjæl.

For der er den ting ved hende, at hun altid dømmes menneskene indenfra. Ydre hensyn veier absolut ikke, og hendes fine instinkt kjender straks det ærlige hjerte.

Og saa sidder vi der ganske stille begge to og ser paa lysskjæret fra ovnen, der danser op og ned paa teppet.

Men lidt efter lidt er det, som byrden letner eller løses op, og taarerne kommer mod min vilje, og uden at jeg selv ved grunden, og tante gjør mig heller ingen spørgsmaal. Hun sætter sig til pianoet og spiller en hel del gamle melodier for mig, tilslut en, jeg som barn holdt mest af og kaldte himmelmarschen, fordi den efter et langt og

ensformigt forspil pludselig aabner himmelporten, hvor man jublende og triumferende vandrer ind to og to.

Om lidt kommer Brita ind, trækker et lidet bord frem foran ovnen og dækker paa for os, og selv stiller hun sig op med hænderne under forklædet og fortæller om, hvilken myndig og statelig mand bedstefar var, og om tante Julie, der som liden var saa bleg, men saa ud som en engel, og vi ler af de gamle historier, og tiden gaar saa hurtig, at jeg blir helt forundret, da klokken slaar 10, og Carsten er der for at hente mig.

Vi gaar hjem sammen langsomt, Carsten med armen om mine skuldre, og det er saa vakkert, med sagte snefald i gaderne. Vi driver langsomt hjemover, stanser saa op foran huset og ser op mod vore egne vinduer. Der er mørkt overalt, undtagen i soveværelset, hvorfra en svag lysning merkes bag rullegardinet.

Vore hjerter er fulde af taknemlig glæde!

Men om morgenen trækker igjen den graa taage sig sammen over mig. Det falder mig haardt at begynde dagen.

Jeg gruer mig til, at dagslyset skal slippe ind, jeg føler mig slet ikke vel.

Ikke at jeg egentlig er syg, men jeg har en ond smag i munden og faar kvalme, straks jeg løfter hovedet fra puden.

Jeg hører Carsten er vaagen, men jeg lader, som om jeg sover, jeg har ingen lyst til at snakke med ham, jeg føler en sterk irritation mod ham.

Mod Carsten! — den eneste paa jorden! — men det er alligevel saa.

Han staar op og begynder at klæde sig paa, han bøier sig over mig, han kysser mig paa panden og klapper varsomt mit kind.

Det er meget sødt af ham, men hans sko knirker afskyelig.

Jeg kiger frem paa ham gennem halvlukkede øienlaag.

Han vasker sig! Uf, man skulde aldrig se hverandre under denne operation! Hans haar staar ret tilveirs, og han er ubarberet!

Igaar saa jeg ham vaske sine fødder — en mandsfod er styg, bare styg.

Og jeg stikker sagte min egen frem af teppet. Hvor hvid den er! Hvor fin og rund om ankelen.

Og vel tilfreds med mig selv begynder jeg at lægge planer for dagen.

Jeg vil ikke staa op, før Carsten er gaaet til sit kontor. Jeg vil have the paa sengen!

Ja — og saa maa jeg have ansjos, ja jeg *maa* faa fat paa ansjos og saa noen æbler, det er i grunden det eneste i verden, jeg rigtig liker!

Aa gid Carsten vilde se at komme sig afsted. Jeg maa sende Susanna efter æbler, jeg saa nogle sure smaa i butiken paa hjørnet igaar! Jeg *maa* have dem!

Endelig — han tror, jeg sover, endelig gaar han.

Mor kom indom i formiddag, men jeg gav hende en lidt kjølig modtagelse. Dette lod dog ikke til at afskrække hende, hun saa sig muntert om i mine solfyldte stuer, tog sit strikketøi frem og forlangte en kop chokolade.

Mens jeg giver Susanna mine ordre, merker jeg, at mor betragter mig forskende.

Det irriterer mig frygtelig. Blodet stiger mig til hovedet, og jeg siger i en ubehagelig tone:

«Du synes, jeg har tabt mig, ikke sandt? Gener dig endelig ikke!»

Og jeg stiller mig foran speilet og

begynder med en hovmodig mine at sætte mit haar høiere op, medens jeg med indvendig græmmelse betragter mit eget billede med de smale kinder, hvis oval spoles af en svag hulning, der lader kindbenene træde for sterkt frem, ser paa mine øine med de blaa ringe om.

Men mor tager det meget rolig. Hun sætter sig godt tilrette i sofaen og begynder saa til min skræk og overraskelse at gjøre mig nærgaaende og udelikate spørgsmaal.

Jeg føler mig i høi grad krænket, men forsøger at svare i en let og ligegyldig tone, da mor lader sit arbeide falde, kommer hen til mig og klapper mig kjærlig paa kindet: «Magda liden, skjønner du ikke, at du skal blive mor?»

Det er latterligt, men sandt, at det traf mig som lyn fra den klare himmel. Jeg havde ikke et øieblik tænkt paa muligheden.

Det gjør mig heller ikke glad, det forvirrer og uroer mig, men det glæder mig ikke.

Og jeg beder mor indstændig om endnu ikke at nævne det til nogen, særlig ikke til Carsten, endelig ikke.

Og mor lover det smilende, men hun holder ikke sit løfte, for om nogen tid merker jeg en forandring i Carstens væsen.

Hans øine følger mig med et baade generet og rørt udtryk, og han er overdreven omhyggelig om min helbred.

Jeg, som aldrig har været syg!

Jeg begynder at vænne mig til tanken, men den glæder mig fremdeles ikke, det gaar heller ikke ind i min bevidsthed som noget virkeligt.

Skjønt min figur tydelig forandres! Mine klæder maa over i en ny stilart. Heldigvis klæder den mig.

Jeg forandrer ogsaa min haarfrisure.

Sætter fletterne høiere om hovedet. Det ser værdigere ud og gjør mig høiere.

Men den graa taage trækker sig sammen over mig. Og der er kommen en tyngde over mit legeme og over mit sind.

Jeg liker ikke spædbørn? Ildrøde smaa orme! Jeg var ikke nogen glad ung pige, og jeg blir vist heller ikke nogen «lykkelig ung mor»!

Engang var læsning min store glæde. Det er forbi — bøgerne siger mig intet-somhelst mere. Ialfald intet, som har interesse for mig nu, intet, som kan hjælpe mig en time ud af min triste stemning.

Jeg er vist en gold natur! Jeg har heller ingen kjærlighed til menneskene. De kjeder mig alle, eller trætter mig.

Aa Carsten, det er, som om jeg stod paa en øde ø, og du langsomt fjerned dig. Og jeg kan ikke holde dig fast,

og det værste er, at jeg inderst inde heller ikke ønsker det. Jeg har en længsel efter at blive ladt alene for at faa fred og ro til at gaa tilbunds i noget gaadefuldt noget — min egen tilværelse.

Min sørgmodige stemning vedblir. Mor fortæller mig, at dette er et meget almindeligt fænomen under saadanne omstændigheder, men at selvbeher-skelse er nødvendig pligt.

Og jeg anstrenger mig ogsaa for at vise et fornøiet ansigt, naar Carsten er hjemme, og han merker tilsyneladende intet. Men naar han er gaaet paa sit kontor. — Jeg negter mig hjemme, jeg driver fortvilet rundt i mine rum, jeg gjentager idiotisk: Dette gaar ikke, dette gaar ikke!

Og jeg stanser op foran mit speil. Hvor styg jeg er blevet! Jeg gnider mine kinder for at faa lidt farve i dem!

Carsten synes, at jeg nu har lovlig undskyldning for at blive hjemme, og han gaar derfor alene ud. Og det med let hjerte, ser det ud! Ja ja, al glæde er dig vel undt, vennen min. Saa ilde er det da ikke blevet med mig, at jeg misunder andre glæden.

I det hele er jeg ingen misundelig natur, lad mig slaa det fast, det er da ialfald et lyspunkt.

Der er kommet noget til, som hjælper mig, en skulde ikke tro, det var muligt, men det er saa. — Det er roserne mine, som er kommet op af kjelderens.

Først saa stod de ganske nakne og tørre, — men saa — saa titted smaa grønne spirer frem af de tilsyneladende døde grene.

Jeg forstaar ikke hvorfor, men det fylder mig med en forunderlig glæde. Jeg har ogsaa skaffet mig en bog om rosers røgt. Det er min første tanke

om morgenen at se til dem og stille om dem.

Især en liden skrøbelig en, som jeg næsten havde opgivet. Da den alligevel her en dag kom med en liden grøn spire, kom jeg i en saa lys og glad stemning, at Carsten lo af mig og kaldte mig en lunefuld dame. Og for at gjøre det rigtig vel kommer han til middag trækkende hjem med en svær la France i fuld blomstring.

Jeg lod, som om jeg var henrykt, men i virkeligheden interesserer den mig ikke en smule.

Jeg er saa meget alene nu, jeg finder derfor frem gamle breve og dagbøger. Det gjør mig rørt og vemodig stemt. Jeg finder ogsaa frem erindringer fra min barndom og skoletid oppe i den lille by.

Ikke fra mine unge pigedage. Den tid ligger for nær og var i meget saa vanskelig at klare.

Men med barndommen er det noget andet, især den første tid, før tolv aars alderen, da jeg endnu var den stiltfærdige lille pige, der havde fred med sin Gud og hele verden.

Dengang var Gud mig nær, ja, naturindtrykkene og indtrykket af Guds nærhed fra den tid er blevet bestemmende for mig, for siden, da det altsammen blev borte, har det været som det tabte paradys — jeg maatte finde veien igjen!

Jeg har ledt — til forskjellige tider og paa forskjellige maader, men jeg har ikke fundet frem, og nu, synes jeg, er selv muligheden død og borte.

Jeg bryr mig heller ikke om landet mere, jeg vil helst have byen med dens gaslygter og dens taage og dens trætte ansigter.

Men dybt inde i mig gror endnu bitterheden mod den, der rev mig ud af paradiset.

Naturligvis — det maatte komme —

før eller senere, men derfor lige fuldt — ve over den, fra hvem forargelsen kommer!

Det var min religionslærer. Jeg ser endnu for mig hans lange patriarkalske skjæg, hans regelmæssige profil og tykke øienlaag, jeg ser hans hvide, fede hænder, jeg hører hans blide røst.

Min antipati var grænseløs.

Han forstod, at jeg var generet, og han bragte opmærksomheden hen paa mig, han forstod, at jeg var ærekjær, og han fik mig ved sit stive blik til at blive staaende uden at kunne faa et ord frem. Han saa sig rundt i klassen og spurgte med den venligste stemme: «Ja, hvordan skal vi straffe Magda, hun er baade trodsig og doven,» og han vidste, at jeg var det ængsteligste, mest samvittighedsfulde barn.

Da blev mit hjerte haardt. Hvad jeg følte overfor læreren, gik over paa hans fag, religionen, og disse timer, der under den forrige lærer havde været

mine kjæreste, blev mig nu en pine, en forargelsens klippe.

Jeg modsagde i mit indre al hans lære, jeg haante baade ham og hans ord, medens jeg i det ydre vedblev at være stilfærdig og opmærksom i hans timer, hele tiden lyttende efter klokken, der skulde bringe forløsning, med en nervøs spænding, der i de sidste minutter blev næsten uudholdelig.

Jeg er nu alligevel begyndt at længes efter landet. Det er mai maaned, her er allerede generende varmt, og luften blir støvfylt og trykkende.

Jeg slog paa dette for Carsten, som blev meget fornøiet. Han er idag reist ud for at finde et roligt sted, nær sjøen og skogen. Og ikke længer bort, end at han kan komme ud hver aften i det mindste.

Og jeg begynder at drømme om en stor grøn eng med løvetand, eller

en skogbund dækket af hvidveis. —
 Eller helst en høstdag, naar luften er
 blød og vaad, og bladene falder et for
 et. Jeg har altid likt efteraaret bedst.
 Uden vaarens uro, uden sommerens
 overmættelse, med de dybe farver, den
 bløde luft og den resignerte stemning.

Siden jeg har faaet saa god tid og
 er saa meget alene, tager jeg mig for
 alvor af vort hjem.

Lempelig har jeg faaet gjemt bort
 velmente, men i vore rum hjemløse
 bryllupsprenter. Jeg stræver med vor
 store dagligstue for at faa den til at
 se ud som et rum, man baade kan
 arbeide og hvile i.

Jeg har sat min lille vævstol der-
 ind, samt Carstens store skrivebord, og
 jeg har fyldt den ene væg med vore
 bogreoler.

Carsten var svært fornøiet, han sagde
 jo ikke stort, men han blev hjemme

om eftermiddagen istedenfor at gaa til kontoret, hvor han siger, han har mest arbejdsro.

Det var et godt tegn, næste uge vil jeg tage fat paa spisestuen, den røde stue faar indtil videre beholde sin «salonstil», med de møbler orker jeg ikke nu at tage kampen op.

Jeg beundrer Carstens rolige, lyse sind. Arbejdet, vennerne og det vakre hjem, det tilfredsstillende ham fuldstændig! Han har neppe trang til noget inderligere samliv mellem os, jeg tror ikke, han har lagt merke til, hvor uhyre sjelden vi har talt et alvorligt ord sammen.

Han lever, som om vort samliv skulde vare i seks hundrede aar!

Mens jeg plages af tanken paa, at jeg egentlig talt ikke er til nogen nytte, og at min plads let kunde udfyldes af en anden.

For at smigre mig selv, indbilder jeg mig, at hvis ulykken kom over os, hvis sorg og fattigdom rammed os, *da* vilde min skjulte storhed aabenbares.

Inderst inde ved jeg imidlertid, at han ogsaa da vilde have overtaget, at han i rolig overlegenhed vilde tage de tyngste tag og mest muligt skaane mig.

Kort sagt — jeg har kvalme altsaa, i enhver henseende, aandelig og legemlig.

Og jeg tager tøj paa mig og gaar ud. Og jeg møder en tiggerkjæring, som strækker gridske fingre efter mig, jeg hører blege børn føre raa tale, og luften er fyldt af støv og ond lugt.

Da gaar jeg langsomt hjemover igjen, og telefonen melder, at Carsten ikke kommer hjem før sent. Og jeg tager en avis og læser om Finlands undertrykkelse og om guvernøren, som lader et teaterpublikum piske, og jeg gaar tilsengs, og barnet blir uroligt i sin mors liv, det er utaalmodigt af

længsel efter det glade liv, som leves
i frihed derudenfor!

Alt her i verden kan afvendes, kun
ikke det, som venter mig! Det og
døden er uafvendelig!

Mangen gang føler jeg nemlig en
sterk tilbøielighed til at flygte fra det
hele. Reise ud med Carsten, blive let
og glad igjen!

Vi skal flytte paa landet om otte
dage. Mor er nu daglig heroppe og
Agnes og Helga ogsaa. De er fulde af
erfaringer med hensyn til barnefødsler
og fylder mig med raad, ja mor over-
vælder mig ogsaa med daad, for hun
har med sig en hel mængde nydeligt
dukke-tøi!

Men det irriterer mig at blive betrag-
tet som en patient i farefulde forhold.
Det skulde da vel være en sund og

naturlig funktion at føde et barn til verden, hvorfor da omgive den med saa megen mystisk hokusfokus.

Mor lægger merke til min irritation paa dette punkt, og saa skaaner hun mig, men har lange konferanser med Carsten.

Stakkars gut, han blir baade rød og bleg, men bærer det som en mand.

Det er blevet en kjendsgjerning, at jeg mangler en tilknytning til menneskene. Jeg føler mig saa kold og sympatiløs. Mine søstre fortæller mig om sine børn, og jeg forsøger at være interesseret. Mor kommer og klager over, at hun føler sig saa tilovers, og jeg mumler forsikringer om, at hun tager ganske feil, men indvendig tænker jeg: Hvad har det saa at sige, om en ganske kort tid er det hele forbi, hvortil derfor og hvorfor?

Jeg føler mig ydmyget og nedværdiget. Karen, min lørdagshjælp, er i samme tilstand som jeg. Det er en pige paa 35 aar, og dette er hendes andet uegte barn.

Jeg er oprørt over en saadan let-sindighed. Hun virker modbydelig paa mig. Jeg har sagt Susanna, at hun kun maa bruge hende til det udvendige arbejde, jeg vil ikke se hende i mine stuer.

Elise har været oppe hos mig idag. Hun overvælder mig med sin energi. Hun haaber og forudsætter, at jeg til vinteren, naar det er overstaaet, vil tage mig sammen om et ordentligt arbejde.

Selv skal hun holde foredrag i forskellige byer for at samle penge til et hjem for forsømte børn.

Jeg spørger forsigtig efter hendes egne.

«Jo tak — ja — det vil sige, de skranter jo lidt om vinteren bestandig,» men nu har hun engageret en pleierske, der samtidig skal være en opdragerinde for dem, «for,» siger Elise, «det er ikke saa greit for mig, der er saa bundet af arbeide udenfor hjemmet.»

Jeg vilde dog ønske, at jeg kunde gjøre noget for fattige. Men hvad kan jeg vel gøre? Gaa rundt og opsøge dem? Jeg kan ikke tale med dem, jeg mangler tilknytningspunkt. Jeg generer mig for dem, jeg synes, mine kostbare klæder maa være dem en forargelse, mine deltagende miner en fornærmelse, saa længe jeg ikke er villig til at dele mit med dem.

Vi er endelig flyttet ud paa landet. Et lidet vakkert hus, et stenkast fra sjøen.

Der er en have foran huset med smale singelstrødde gange og et eneste stort bed fyldt med pæoner og keiserkroner. Tilvenstre har vi skogen og tilhøire en landevei, der fører ned til bryggen.

Og huset selv er ganske og aldeles fortryllende, to smaa og et meget stort værelse med smørgule vægge og hvide, klare halvgardiner.

Her er en mægtig gyngestol, og paa væggen hænger billeder af skibe i havsnød. I vinduet staar et krus med skinnende blanke bækksoleier.

Vi gaar rundt og beser alt, vi kiger ind i hjørneskabet, hvor vi finder en blaa sukkerskaal og fem snapseglas.

Vi aabner vinduet, og den friske, salte sjøluft fylder stuen.

Vi er meget lykkelige!

Det blir aftenstid, men Susanna er blevet igjen i byen og kommer først efter imorgen, jeg maa altsaa selv gjøre istand aftensmad.

Men nei, det faar jeg ikke lov til. Trods min protest anbringes jeg i gyngestolen og blir forbudt at røre mig, Carsten vil dække bordet.

Og han imponerer mig helt. Han breder en dug paa bordet og sætter soleierne midt paa. Han henter frem smør, brød, ost og en kold kalvesteg. Han faar hos vor vertinde fat paa friske ræker, og en pæon fra haven stikker i min serviet!

Vi ler og tøver og er barnagtige. Maden smager vidunderlig, og hvert vindpust bringer syrinluften fra haven ind til os.

Siden gaar vi en tur i haven. Sjøluften og den blomstrende syrin gjør mig næsten svimmel.

Men i bjerken bag laaven galer gjøken, min vertinde fortæller mig, at den siger: tak Gud!

Det var vakkert, nu liker jeg endnu bedre at høre den.

Carsten tager med hjem til mig en mængde bøger, forat jeg ikke skal føle mig ensom den lange dag igjennem. Han har ogsaa med den nye roman, der optager alles sind for tiden.

Jeg har ondt for at komme igjennem den. Det eneste, som for tiden interesserer mig, er biografier og memoirer, naar de da ikke er altfor selvbehagelige.

Jeg liker at læse om, hvordan virkelige mennesker har klaret sig gennem det virkelige liv, og hvordan deres skjæbne har været en konsekvens af deres karakters fortrin og mangler.

Det er underligt med Carsten. Han mangler den ene saliggjørende universitetsuddannelse, han læser sjelden andet end fagskrifter og aviser, men han ser sig om med to rolige og kloge øine. Og han trækker fra og lægger sammen og faar den rette facit ud.

Hvor er jeg ikke usikker ved siden af ham, hvor splidagtig med mig selv, hvor urolig.

Med en art fortvilelse greb jeg idag min gamle skolebibel.

Jeg slaar den op paa maafaa og læser fortællingen om, hvordan Jesus forvandler fem brød til mad for 5000. Hvad skal jeg saa med den historie?

Carsten er reist paa en liden forretningstur. Han vilde nødig afsted, han var ængstelig for mig.

Men jeg lo ham bare ud, jeg har det jo saa godt her og føler mig rolig og sterk.

Ensomheden gjør mig godt, jeg driver langsomt om i den lille have. Jeg aabner grinden og gaar ned mod sjøen.

Dernede holder en fisker og hans kone paa at sætte ud garn, konen sidder ved aarerne, hun ror langsomt, de taler ikke sammen.

Men ude fra en seilbaad, der ligger for vindstille, høres hvert ord af en

dagligdags samtale, der i den stille, klare luft uberegnet naar land.

Hvor her er stilt og fredeligt — ogsaa i mit indre. Jeg blir siddende en time — to timer.

Da kjender jeg, hvorledes mine øine fyldes af taarer, en urolig forventning, en ængstelig glæde betager mig. Jeg gaar hjemover igjen, langs stranden, gjennem min lille have.

Men oppe fra bjerken hører jeg gjøkens: tak Gud, tak Gud!

Samme nat — udpaa morgenen —
kom mit barn, min lille datter til verden.

Og den samme verden er blevet en
anden, fuldstændig ny verden.

Men altsammen er skeet saa ganske
anderledes, end jeg tænkte mig det.
Og nu er underet blevet virkelighed,
og nu ved jeg, at intet er umuligt
for Gud.

For ikke alene er et barn kommet
til verden, men jeg har faaet en ny
sjæl, alt det, som sov, er vaagnet, alt
det, som var bundet, er løst, tomheden
er udfyldt.

Og nu tror jeg, at der er en Gud.
Nuvel — det lader sig ikke forklare med
forstandige ordlag, men det er en usvi-

gelig overbevisning, en stille vished —
det er det.

Og det gamle er forbigangent, se
alt er blevet nyt.

Min lille Tulle, ja først var jeg ikke
glad i hende.

Jeg havde ikke været bange for
smerterne, de legemlige, sandt at sige
troede jeg ikke større paa dem.

Hvorfor skulde et godt bygget og
helt igjennem sundt menneske, som jeg
var, ikke komme letvindt igjennem en
saa naturlig sag som at føde et barn
til verden!

Det var den sedvanlige kvindelige
overdrivelse, lyst til sensation, som
havde gjort saa meget væsen af den
historie.

Men da det saa kom til stykket! —
Forbitrelse var det, som fyldte mig hele
den forfærdelige nat, forbitrelse som
over en ydre vold — slig følte jeg det!

Og omkring mig rolige, næsten lige-gyldige ansigter! Var der da ingen barmhjertighed, forstod de da ikke, at jeg ikke klarte det længer, ikke et minut — da — pludselig — uventet — et skrig, svagt — men ogsaa fuldt af forbitrelse, forekom det mig.

«Frue, en pige!» —

Og med en gang var jeg ganske frisk og ganske koldblodig.

Og de bar tingen bort for at bade den, jeg hørte nogen faa klynk, saa blev alt stille. De klædte den, og saa forstod jeg, at de vilde vise mig den!

Men nu kom det merkelige — jeg vilde ikke se den, jeg snudde mig mod væggen og lod, som om jeg vilde sove, men i virkeligheden var mit hjerte koldt og haardt — forbitrelsen sad der endnu!

Og saa lod de mig alene, forat jeg kunde faa hvile ud!

Hvile — det var let for dem at snakke! Jeg laa med sammenlukkede øine og leved det omigjen altsammen!

Dette havde de altsaa alle gennemlevet! Og dette omtaltes som en dagligdags, ja glædelig begivenhed.

«Fru Berg har faaet en datter inat!»

«Gratulerer, nei tænk saa morsomt!»

Og jeg tænker paa Carsten, men mit hjerte er fremdeles haardt, og den første solstraale skinner paa væggen ligeoverfor mig, og lidt efter lidt fyldes hele værelset med sol.

Det blir morgen.

Jeg hører en vogn rulle frem, jeg hører hviskende stemmer i værelset indenfor, døren aabnes saavidt, at min egen kjære, gamle mors rørte og taarevædede ansigt kan titte ind! —

Mor med sine ti børn!

Da smelter kulden i mit hjerte.

Den smaa bæres ind, en bitte liden bylt rækkes ned til mig. Og indimellem de merkværdige klædesplag opdager jeg et menneskelignende ansigt,

et elendigt, blaaligt lidet kræ med tillukkede øine!

Næsten forfærdet betragter jeg den lille. —

Da aabner hun øinene saavidt, en smal strimmel blaat aabner sig mod mig — og en strøm af medlidende ømhed overvælder mig. —

Den lægges ind til mig. Varmen gjør den godt, dens ansigtsudtryk blir mindre bekymringsfuldt, farven blir lyserød, og et bitte lidet tilfreds suk høres fra den.

Jeg stirrer og stirrer.

Jeg følger med spændt opmærksomhed og usikker forventning hvert skiftende udtryk.

Da begynder den at blive urolig, den aabner flere gange munden, den vrikker med hovedet.

Den vil til brystet, siger pleiersken.

Blodet stiger mig til hovedet, jeg blir ængstelig og forvirret.

Pleiersken arrangerer det hele. Den

lille vil først ikke til, den blir misfor-
nøiet og skriger. Jeg skjælver af ner-
vøsitet og er ogsaa nær ved at graate.

Da tager pleiersken resolut den
lille og klemmer den ind til, den virrer
først imod, griber saa pludselig til og
suger sig fast. —

Et sting af smerte løber lynsnart
gjennem mit nervesystem, og saa blir
alt stille. —

Baadet er knyttet mellem mig og
barnet, mellem mig og menneskene,
mellem mig og naturen, mellem mig
og Gud.

Min lille Tulle? Ja, den er kobber-
farvet nærmest, en antydning til næse,
lærde og bekymringsfulde rynker i
panden og en mund! Ja, man kan
le sig syg af den! For den gjør de
besynderligste bevægelser!

Den trækker sig langsomt opover til
det ene kind for efter et mindre ophold
der at seile over til den anden side.

^Og saa ender det hele med et gjæsp! Den har prøvet alt — det hele er ingenting! — Og naar den saa laver sig til at skrige. Tusen rynker danner sig, et usigelig misfornøiet, surt gammelkoneansigt, huden blir rødere, mørkerød. Først giver den saa nogen kvæk fra sig for at faa dampen op, men saa begynder det!

Imponerende i høieste grad!

Alt andet mister sin betydning, alt arbejde forlades, overfor dette maa alle bøie sig!

Og jeg tager den op, jeg lægger det latterlige lille fjæs ind til kindet, nei noget saa vidunderlig silkeblødt, en saadan ren duft af den fine, fine hud, noget saa lidet, saa ubegribelig hjælpeløst!

Knærne skjælver under mig, jeg maa sætte mig ned.

Carsten kom først hjem et par dage efter. Han kom med vestlandsbaaden, tog en vogn og kjørte straks herud.

Jeg laa og halvsov, hørte som i drømme hviskende stemmer og saa sagte trin, *hans* trin, gjennem stuen hen til min seng.

Jeg lukked øinene og en storm af modstridende følelser lukked min mund.

Da bøied han sig over mig, jeg følte hans nærhed, hørte ham hviske mit navn.

Og han tog min haand og kyssed den og lagde sit kind mod den, og jeg kjendte, at den blev vaad af hans taarer.

Da lagde jeg min arm rundt hans hals og trak hans hoved ned til mit paa puden. «Aa, Carsten!»

Men den lille vækker hans høieste forbauselse.

Først tror jeg nok, han fandt den ængstelig styg, for jeg hørte ham spørge pleiersken, om den var ganske velskabt.

Men lidt efter lidt har han vænnet sig til det merkelige syn, og siden den

en dag greb fat i hans finger og holdt den krampagtig fast, tror jeg nok, han paa en maade har anerkjendt den og betragter den med bifald.

Dette er en deilig tid.

Jeg ligger ganske som en dronning og har det godt i alle maader.

Fra min seng ser jeg grønne træer og blaa himmel, og i værelset er de skønneste roser.

Og mor er her og dækker op for mig deilig mad, og hun læser høit for mig de venligste og kjærligste breve fra nær og fjern.

Hvor gode de alle er mod mig, og hvor beskjemmet, men lykkelig gjør det mig ikke!

Jeg har været oppe idag for første gang. Jeg havde glædet mig saa, jeg følte mig ganske frisk, saa længe jeg laa, og jeg havde foresat mig, at den

første dag, jeg kom op, vilde jeg ud paa verandaen og se sjøen.

Men det blev en ynkelig skuffelse! Hvert skridt kjendtes, som om jeg traadte paa naale, og da jeg naadde hen til stuedøren, var jeg ved at besvime.

Hvor glad jeg var ved at komme iseng igjen!

Imidlertid gaar det dog bedre for hver dag.

Og jeg lægger megen og god vilje til, for jeg længes efter at kunne overtage barnets stel selv.

Mor foreslaar en ældre barnepige, og Carsten holder med hende.

Men her er jeg urokkelig — jeg vil selv amme mit barn og passe det — ingen skal faa tage den glæde fra mig.

Og naar de andre merker, hvor alvorlig bestemt jeg er, taler de ikke mere om den ting.

Men det er en vanskelig tid, som nu begynder.

Jeg kjender ikke mig selv igjen. Jeg føler en ynkelig mathed, som er mig ligesaa fremmed som ubehagelig.

Men værre endnu er mit nervøse sind, som er modtageligt for indtryk i en pinlig grad: en dør lukkes haardt igjen — og jeg synker skjælvende ned paa en stol; en utaalmodig tone fra en eller anden — og mine taarer strømmer.

Og min ængstelse for den lille er taabelig og urimelig, jeg indser det selv.

Jeg viger ikke fra hende, jeg har hende hos mig om natten, jeg betror ingen hende.

Pleiersken reiser fornærmet sin vei, og Carsten bebreider mig min overdrevne ængstelighed.

Stakkars mand! Han har det slet ikke koselig. Alle værelserne er blevet noget af et barnekammer!

Kjære dere, vær taalmodige en liden stund til, vent bare, til jeg kommer lidt

til kræfter, saa skal det altsammen blive bedre, men jeg føler mig endnu saa ynkelig svag og hjælpeløs!

Imidlertid gaar det stadig fremover med mig. Jeg gaar en lang tur hver dag. Jeg gaar did, hvor barnepigerne holder til med sine smaa.

Jeg kiger ind i hver eneste barnevogn. Og naar maalet for turen er naaet, hvor glad vender jeg ikke kursen hjemover igjen! Jeg ser den lilles profil for mig, det lille runde kind, en stump næse — og det sidste stykke af veien løber jeg.

Carsten er reist igjen. Det falder mig haardt denne gang. Det kjendes saa unaturligt at staa alene nu, jeg trænger hans sunde ro saa vel, jeg hviler ud i den trygge følelse af hans nærhed.

Han ler af min ængstelse, han fortæller mig nyt fra byen og sit kontor, han siger mig, at Smaaen kommer sig storartet — han er mig ganske uundværlig.

Haven er min trøst og glæde. Jeg er derude, hver stund jeg kan afse.

Jeg har anlagt en liden kjøkkenhave, har saaet gulerødder, næper og reddiker. Jeg har ogsaa lagt erter og bønner, det er min første tur derned hver morgen. Der er smaa jordhauge, hvor jeg lagde erterne, jeg tror, de bryder frem imorgen — eller kanske inat!

Paa den lille græsplæn vokser der prestekraver og løvetand, og bækken udenfor er fuld af blanke, skinnende soleier.

Jeg fylder mine krukker med dem, og saa sætter jeg mig i gyngestolen for ret at fryde mig. Solen skinner muntert ind gennem de hvide, stivede halvgardiner, alt dufter rent og friskt.

Og henne bag det blaa skjæmbret
ligger mit lille barn og sover!

Det hænder ogsaa, at jeg tager
hende ud en blank solskinsdag.

Jeg triller vognen hen i græsset
under det gamle æbletræ, jeg lægger et
fint slør over for at holde fluerne borte.

Og der sover hun saa time efter
time, mens jeg fra verandaen holder
øie med hende.

En rolig, deilig tid, fuld af fred og
stille glæde.

Men paa landeveien udenfor gaar
en hest og drar en vogn med puksten.

Den drar taalmodig og gjør sit
bedste, men hvergang kjørekaren stop-
per op for at læsse en haug sten af,
ser hesten sig om efter sit lille føl,
der foretager sig letsindige smaature
paa egen haand.

De er saa vakre sammen, at jeg
tager fladbrød og sukker og skynder
mig ud til dem. Og mens hesten spi-

ser, forsøger jeg, at gjøre mig godvenner med manden for at faa ham til at love at kjøre forsigtig opover den slemme bakken.

Det er en skidden og barskt udseende mand, men han ser næsten venlig ud, da jeg spørger, om han har nogen barn, og om de er smaa nogen af dem.

Nei, siger han, han har havt tre, men to er i Amerika og den tredje er en pige, som tjener i byen. Denne pigen har imidlertid et barn, som er hjemme hos dem, og den ungen er noget for sig selv.

Og snart er vi dybt inde i smaa-barnpassiar; hesten snur sig og ser klogt paa os, og før jeg ved af det, har jeg faaet manden ind i haven og hen til barnevognen, og jeg lover med det første at komme op for at se paa «Bergliot».

Men om aftenen skriver jeg et langt brev til Carsten og fortæller om det altsammen.

Dagen efter gik jeg derop. Et bitte lidet blaamalet hus med en trekantet potetager foran.

Manden var ikke hjemme, men hans kone sad og bøjte garn. Hun havde muntre, kuglerunde øine og kinder, røde og skrukkede som «søtapal».

Jeg var lidt ængstelig til at begynde med, men da jeg fik lov til at holde «Bergliot» paa fanget, gik det over, og vi blev de bedste venner.

Ja, manden havde ganske ret, det *var* et merkeligt barn!

Bare tre maaneder! Men hvor klogt! Hun gjorde tydelig forskjel paa os. Hun smilte til bedstemoderen, men saa ligesom prøvende og forskende paa mig!

Og hvor tyk hun var, men hel og pen i huden. Rent og pent var ogsaa tøiet, hun havde paa, saa jeg knapt havde mod til at komme frem med min foræring af nyt barnetøi!

Jeg syntes, Smaaen saa ganske beklemmende liden ud, da jeg kom hjem.

Jeg fik brev fra Elise idag, den kjære, prægtige Elise, hun er draget tilfjelds med mand og børn. — Hun ønsker mig tillykke med barnet, men haaber, at jeg ikke vil gaa op i barnesnak og barnemas, men hævde min personlighed og ikke tabe sansen for de store spørgsmaal!

Godt, hun ikke ved, at for mig er det store spørgsmaal, om Tullas mave er i orden!

Denne rolige, skjøne tid nærmer sig sin slut. Om en uge maa vi til byen igjen!

Jeg har bedt om udsættelse i det længste, men nu har dampskibet indstillet sin aftenrute. Vi maa altsaa indover for Carstens skyld.

Aa — hvor jeg gruer for at afbryde denne enkle tilværelse herude, der virker saa beroligende paa mig. Hvordan skal jeg kunne begynde paa bylivet igjen med dets urolig skiftende indtryk!

Ingen af dets mange fordele har nogen betydning for mig nu; jeg vil komme til at føle mig ængstelig og fredløs.

Og selskabeligheden!

Hvordan skal jeg kunne holde ud at forlade barnet, og vil Carsten finde sig i, at jeg blir hjemme!

Ja, det vil altsammen vise sig, men jeg er sørgmodig og modløs ved tanken.

Men Gud er der, og jeg føler, at jeg kommer i forbindelse med ham gennem bøn.

Og jeg sætter ham ind i min stilling, forklarer ham vanskelighederne, at jeg saa gjerne vil være en god kone for Carsten, men at barnet kommer først, fordi det trænger mig mest.

Jeg ber ham, at han maa jevne den sti for mig, som jeg maa gaa, fordi den er den rette. Og jeg finder «Fader-vor» frem igjen, jeg merker med forundring, at det indeholder alt i sig, at jeg ingen andre ord behøver!

Da føler jeg mig alt roligere. For jeg ved, at han hører mig, uden den overbevisning kunde jeg ikke leve livet med barnet hvilende paa mit bange sind.

Mit barn, min lille Tulle, blev daarlig her en nat, jeg stod op og bar hende hen til mig i sengen.

Hun krøb sammen i min arm med et uendelig tillidsfuldt lidet suk!

Hvad formaar jeg! Aa min lille ven, mit elskede lam, din mor er ganske hjælpeløs! Hendes kjærlighed og taalmodighed er uden grænser, men hendes kraft er intet! Et skjælvende hjerte, det er alt!

Og jeg ser ind i mit barns øie, jeg ved, at det vokser op, og om kort tid er min kraft utilstrækkelig, min arm for kort.

Og jeg kan dø, og mit barn kan faa en ny mor, der vil vende faderens hjerte fra det og træde haardt paa dets sjæl.

Men Gud er der, han formaar alt, og hans godhed er uendelig.

Jeg har forsøgt at forklare Carsten denne vished om Guds nærhed, som holder mit sind i ligevegt og ro.

Han hører kjærlig paa mig, han siger, at det glæder ham for min skyld. Men han føler ikke noget af dette, og jeg maa ikke plage ham ved at være bedrøvet over det. Og det er jeg heller ikke. Guds veie er mangfoldige og for os usporlige. Jesus siger om Nathanael: Det er en mand, i hvem der ikke er svig!

En god mand, en mand, i hvem der ikke er svig, det er alligevel en Guds mand.

Saa er vi i byen igjen.

Og det gaar godt, bedre, meget bedre, end jeg havde ventet. Jeg har

faaet vort soveværelse alene for mig og barnet, Carsten har indrettet sig i værelset ved siden af. Hvor han er god og hensynsfuld mod mig, for barnet trænger mig helt nu, jeg kan ikke spalte mig i to dele, saalænge det er saa afhængigt af mig.

Men Carstens øine følger mig ofte saa underlig spørgende!

Jeg har gaaet mig en lang tur opover Aker. Altfar langt, jeg tror, den lille er vaagnet nu, det blir ganske mørkt!

Og jeg skynder mig hjemover. Aa — jeg er ganske viss paa, hun er vaagen nu, bare ikke Susanna bytter tøj paa hende, hun med sine haarde fingre

Men nei — jeg kommer tidsnok! Smaaen sover endnu.

Jeg blir saa munter og glad. Jeg tænder lamperne og siger, at Susanna kan faa besøge sin syge mor.

Hun synes, det er ilde, at jeg skal være alene, men jeg faar hende lempet afsted, vrider nøglen godt om efter hende og skynder mig ind til den lille!

Hun snur paa sig, hun strækker sig, hun gjæspes og aabner øinene, først lidt, saa helt.

Jeg kaster teppet tilside og tager hende forsigtig op. Saa deilig vaad hun er den lille slughals!

Der er nogen i entréen! Aa — det er Carsten, svært saa tidlig han er i aften!

Men jeg skammer mig, da jeg ser, hvor henrykt han er over at finde mig og Smaaen alene hjemme.

Han kysser mig og ser paa mig og kysser mig igjen.

Men han kaster ikke et blik paa min lille Tulle, han tager hende fra mig og lægger hende i vuggen, og saa kysser han mig igjen!

Jeg begynder at skjælve og føle mig inderlig beklemt. Hvor dette er for-

styrrende, jeg kan ikke faa givet den lille mad!

«Carsten, bedste ven i verden, om du nu tog dig en cigar og læste aviserne, de kom for lidt siden, aftenaviserne altsaa.»

Og jeg tager den lille med mig ind i soveværelset. Men han hører ikke paa, hvad jeg siger, han kommer efter os, — ser, at jeg sidder med barnet ved brystet — og stanser.

Jeg ved ikke, hvad han læser i mine øine, men jeg kjender, at mine taarer falder paa det bare bryst.

Han snur sig langsomt og gaar ind i stuen og lidt efter roper han til mig, at han gaar ud en tur, men blir ikke længe borte.

Og jeg hører, at han tager tøj paa og lukker entrédøren.

Aa — Carsten, min egen, egen gut! En uendelig øm taknemlighed og glæde fylder mit sind, jeg bøier mig over Smaaen og hvisker til hende, at hendes

far er den bedste, kjæreste mand i verden. Og hun ser klogt og forstaaende paa mig.

Men jeg er fremdeles pinlig modtagelig for indtryk.

Jeg var nede i byen idag. Langt nede. Jeg gik som sedvanlig i mine egne tanker — hurtig, uden at se mig om.

Da opdager jeg ret foran mig en usselt klædt kone med et spædbarn paa armen.

Barnets hage hvilte paa konens skulder, ansigtet var gustent med ud-slet om munden.

Det var et helt igjennem utriveligt syn, men barnets øine holdt mig fast.

De havde dette ubeskrivelig resignerte udtryk, som syge eller vanstelte børn har. Dets øine slap ikke mine.

Jeg begyndte at skjælve og kjendte taarerne komme.

Saa skyndte jeg mig forbi, snudde

saa og gik imod dem for at faa se konen i ansigtet.

Det var sløvt, men ikke haardt.

Jeg kom igjen bag dem.

Barnet kjendte mig igjen, og noget som et smil viste sig.

Nu var jeg ganske fangen. Jeg opgav mit erende og fulgte efter. Mit blik slap ikke barnets. Jeg puffed mig frem, jeg misted ikke et øieblik taget.

Jeg lagde al den glade opmuntring jeg kunde i mit udtryk. Jeg holdt indvendig en tale til barnet, som jeg tror, det maa have forstaaet, for dets blik hang ved mig med noget, som havde en straale af haab i sig. Jeg fortalte det, at Gud elsked saadanne smaa forladte børn over alle andre, at hans kjærlige øie aldrig forlod det, at Jesus selv havde været et saadant fattigt, foragtet barn.

Vi var nu kommet ind i et trangt smug, ned mod elven.

Men jeg vedblev at fortælle barnet

om Jesus, som havde taget de smaa barn op til sig, trykket dem til sit hjerte og sagt til de voksne, kloge mennesker, at hvis de ikke blir som et lidet barn, skulde de slet ikke faa komme til ham.

Da slap konen pludselig ind gennem en port, og barnet var borte.

Jeg blev forvirret staaende, over paa det andet fortaug stod en mand og flirte. Jeg løb hjemover.

Jeg er begyndt at komme ud blandt folk nu, efter aftens, naar den lille er sovnet. Og det gaar godt, bedre end jeg havde ventet. Jeg kommer udaf det med folk, jeg finder dem ikke længer kjedelige. Det vil da sige, naar jeg faar dem enkeltvis, da gaar det svært bra. Da fortæller de mig baade det ene og det andet, som rører og glæder mig.

For det rare er, at folk er begyndt

at betro sig til mig, den ene efter den anden uden nogensomhelst opmuntring fra min side.

Jeg ved ikke, hvori det stikker, men det er saa, og det er mig til megen glæde, selv om det iblandt er lidt trættende.

Men mit syn paa menneskene forandres ved det. Det forekommer mig, som om folk flest gaar om med en maske, omhyggelig tillært, bag hvilken der gjemmer sig en syg, eller saaret, eller træt eller altfor ømskindet sjæl, og faar man øie paa den, er de sympatiske — næsten alle sammen.

Se mig nu f. eks. assessor Henriksen!

Fæle Henriksen med sit brutale ydre og sin frivole tale!

Jeg ved, at han er en barndomsven af Carsten, men jeg kan alligevel ikke døie ham og har vist ham det tydelig nok.

I søndags kom han imidlertid paa visit, og jeg var alene hjemme. Der

var ingen mulighed for at undgaa ham, jeg tog derfor Smaaen paa fanget for at afskrække ham og faa ham fort paa dør.

Men nei, Henriksen sætter sig godt tilrette, han ser venlig paa mig, og nu ser jeg, at han har lyse gutteøine.

Og saa fortæller han mig, at da han var liden, var han saa styg, at ingen barnepige vilde passe ham.

Jeg ler, og han fortæller videre, smaa historier fra barnealderen, fulde af selv-ironi, men elskværdige.

Jeg ler gennem taarer. Og saa tilslut fortæller han mig om en liden pige, han engang holdt af, men som forlod ham, fordi han ikke vilde gaa i kirke.

Han fortæller det spøgende, men jeg forstaar, hvor alvorligt det var for ham.

Og da han tager afsked, trykker jeg begge hans hænder, og han siger smilende, at det gaar an at have en sjæl, selv om ens ansigt ser ud som en knytnæve.

I trappen idag møder jeg Karen, min lørdagshjælp, som ventede sig et barn.

Hun bøier hodet og vil snige sig forbi mig, men jeg tager fat paa hende, jeg spørger hende ivrig og omstændelig ud om hendes barn. Det blev en pige, otte dage før min egen.

Vi sætter os ned i trappen ved siden af hinanden, og lidt efter lidt fortæller hun mig altsammen. Om hvordan hun blev syg en nat og alene maatte finde sig vei til stiftelsen.

Om barnet, der havde rødt haar, men ellers var saa vakkert og saa sundt og sterkt, om de lykkelige seks uger, hun havde raad til at have barnet hos sig, og om da stunden kom og hun maatte give barnet fra sig.

Og vi graater begge, og jeg lover hende, at jeg imellem skal besøge de folk, der har taget barnet for betaling, for at faa undersøgt, hvordan det har det.

Men om aftenen, naar jeg har faaet min egen lille op i armen til mig, er det saa fælt at tænke paa Karen, som ligger alene og længes efter sit barn, at vi, før ugen er omme, har faaet ordnet det for hende, saa hun kan tage mod vask hjemme og beholde barnet hos sig.

Dette har været en ond dag, graa og uhyggelig.

Den lille havde været urolig om natten, jeg fik næsten ikke blund paa mine øine.

Saa vilde jeg hvile en stund om formiddagen, men sovned og vaagned først, da Carsten tog i entrédøren.

Jeg satte mine nedfaldende fletter op i en fart, bordet var ikke dækket, maden ikke færdig!

Aa, hvor det var ondt og uhyggeligt altsammen!

Carsten drev misfornøiet op og ned, mere og mere nervøs. Endelig siger han i en ophidset tone:

«Hvorfor kan du ikke skaffe dig barnepige, dette her holder ingen af os ud med!»

Nu er dette med barnepigen den røde klud, som jeg ikke kan staa for. Jeg blir ond og giver et ondt svar!

Og maden er fremdeles ikke færdig. Og saa tilslut — for at faa bægeret til ganske at flyde over, siger Carsten, at han maa gaa ud paa en restaurant for at spise, da han ikke kan faa mad i sit hjem.

Og han gaar — og slaar døren temmelig haardt i efter sig.

Men nu blir jeg ond tilgavns. Jeg gaar ud i køkkenet og beder Susanna anrette for mig paa et Bret, nogen dækning behøves ikke, min mand er buden ud.

Og Susanna har et bitte lidet irriterende smil og snur ryggen til.

Jeg føler mig grænseløs ydmyget og forurettet.

Er det ikke Carsten alene, som har uret? Han har været ude i byen og truffet folk, medens jeg i to dage ikke har været udenfor en dør. Han har sovet paa sit værelse uforstyrret hele natten, medens jeg neppe har lukket et øie!

Han er urimelig, egenkjærlig, mandfolkagtig!

Og jeg driver om i værelserne, mere og mere ophidset, til jeg stopper op ved Smaaens seng.

Hun er vaagen, hun ser forundret — forskrækket paa mig, stikker underlæben langt frem, et uveir er i anmarsch.

Jeg skynder mig at tage hende op, jeg tager hende med ind paa Carstens værelse, laaser omhyggelig døren, og saa fortæller jeg den smaa altsammen, forklarer hende, hvilken urimelig mand hendes far er og hvor hensynsløs mod mig!

Men underlæben er fremdeles langt fremme.

Jeg ser forundret, prøvende paa hende, det ser virkelig ud, som om den lille tager parti for sin far.

Da blir jeg lidt roligere og falder i tanker. —

Sagen har kanske to sider, jeg maa forsøge at se den lidt fra hans synspunkt.

Og jeg kommer til at mindes, hvor fortvilet vi blev, naar vi kom hjem fra skolen og maatte vente paa maden. Hvor bitre vi var mod mor og ubehagelige mod hverandre.

Naar jeg tænker mig om, saa Carsten mere end almindelig træt ud idag, og imorges fortalte han, at han de sidste dage ikke havde havt tid til at tage sin sedvanlige lunch! —

Stakkars min gut!

Og det var heller ikke hyggeligt hjemme, maden ikke færdig og koldt i spisestuen.

Jeg vil se at gjøre det godt igjen til aftens. Jeg vil faa fat paa noget

ekstra god mad. Ja, noget som han er særlig glad i. Og jeg vil pynte bordet med blomster!

Ja, det vil jeg! Og mit sind blir helt roligt og tilfreds, mens jeg kiger nysgjerrigt prøvende ned paa min lille Tulle.

Jo hun er fornøiet med mig, hun har faaet fat paa en af mine fletter og trækker og haler i den, hun hviner af fornøielse!

Og Carsten kommer hjem, før han pleier, og han har en pose druer med hjem til mig.

Og vi er lidt forlegne begge to, men vi forsøger at lade som ingenting og beskæftiger os begge ivrig med den lille.

Og aftensmaden smager udmerket, det giver mig et stik i hjertet at se, hvor sulten Carsten er.

Og jeg spiser mine druer med velbehag. Og vi ser paa hverandre og ler. —

Men en dag gaar solen ned over hans vrede.

Det var storvaskdag. En af disse skrækkelige dage, da Susanna er saa optaget med at varte vaskekonen op med de reglementerede mange maaltider, at vi andre ganske negligeres.

Kl. 1 ringer det paa — fætter Hans, tykfalden, lidt melet, men koselig og elskværdig som altid.

Fætter Hans tilhører en egen type. Han forstaar sig paa mad og paa pene klæder. Han har før i tiden mangan gang hjulpet mig med at sætte mine hatte op, og han er mester til at ordne blomster og arrangere draperier.

Dertil snakker han hele tiden, hyggeligt smaaprat, uskyldigt, men morsomt, men det bedste ved ham er hans sans for smaabørn!

Derfor blir jeg helt oplivet ved hans besøg, han er mageløs i sin beundring for Smaaen, og han fortæller mig, at jeg er blevet rigtig pen, men at han

tror en anden façon paa haaret vilde klæde mig bedre.

Og Hans lægger fingeren paa næsen og mønstrer mig grundende, uden koketteri, som en gammel tante.

Endelig kommer han til et resultat. Han har det — et gammelt portræt af tante Julie, haaret høit som en krone, ubetinget!

Og jeg maatte straks sætte mig, for at han kan faa arrangeret mit haar, medens aanden endnu er over ham.

Da kommer Carsten, overskuer med forbauselse situationen, blir bleg af ærgrelse, og saa følger en mere end pinlig middag.

Carsten svarer med enstavelserord, og Hans — snille, tykke Hans — anstren-ger sig for at være mandig, snakker politik og spørger Carsten om hans mening om valgene til høsten.

Carsten er af is, og Hans falder ganske sammen, sender mig et bønfuldende blik og gaar, før han faar kaffe.

Jeg trykker begge hans hænder, jeg beder ham komme igjen snart, meget snart. Jeg spørger, om han vil følge mig i kunstforeningen søndag.

Og han lover det, tør ikke sige adjø til Carsten og gaar, aa, hvor jeg synes, han kryber sammen i sin frak.

Stakkars snille Hans, du er altfor beskeden, altfor lidet egenkjærlig, til at mænd kan optage dig som sin lige.

Og med bitterhed i hjertet vandrer jeg ind til Carsten.

Det blev en hyggelig stund! Han staar ganske hvid af vrede midt paa gulvet og fortæller mig, at det er hans hensigt at forbyde den gjøgler sit hus. Hans hjem er hans «castle»; naar han kommer træt hjem, er det i haab om at finde hvile, men det ser ud til, at visse naragtige og utækkelige medlemmer af min familie vil tage fast bopæl her, i hvilket tilfælde han selv maa fortrække. —

Jeg hører paa ham med stigende forbauselse, men da han kommer saa

vidt, blir det hele mig komisk, og jeg ler.

Carsten blir om muligt endda blegere, tilkaster mig et blik og gaar — gaar og smelder døren i efter sig.

Og han kom ikke igjen, han var ikke kommet da klokken slog 12. Da gik jeg og lagde mig!

Men jeg sov ikke. Jeg hørte Carsten komme hjem ved totiden.

Jeg laa hele natten lys vaagen, og han sov vist heller ikke. Jeg hørte ham tænde lys udpaa morgenen og tage aviserne ind fra stuen.

Jeg kunde ikke overvinde mig til at gaa ind til frokostbordet.

Men ud paa dagen blev vor lille pige syg, vilde ikke spise, havde sterk feber.

Jeg sendte bud efter lægen, som intet bestemt turde sige før næste dag.

Og Carsten kom hjem, og alt var glemt. Han var godheden selv, og da natten kom, sad vi sammen ved den

lilles seng. Vi talte ikke, men han holdt mig trygt og fast ind til sig.

Og udpaa morgensiden sovned jeg, og han maa have baaret mig bort paa sengen, for der laa jeg vel indpakket, da det blev lys morgen, og jeg fik vide, at Carsten var gaaet, men Tullen laa i sin lille seng, frisk som en fisk, og i undermundten sad den første tand.

Naar jeg tænker paa, at vi engang talte sammen, Carsten og jeg, om at skille os af med den altfor mægtige Susanna, naar jeg tænker paa dette, staar mit hjerte stille. — Susanna, som er saa storartet mod vor lille pige, saa endeløs taalmodig og kjærlig mod hende.

Jeg husker, hvor jeg undred mig over, at man kunde blive saa taalmodig mod fremmed mands barn! Nu ved jeg grunden — Susanna har selv været mor. —

Men hendes lille Dagne er død. Ja Dagne er et rart navn, men Susanna har altid syntes, det var saa nydeligt. Men den lille historie om Dagnes korte liv og hendes død blir jeg ikke træt af at høre og hun ikke af at fortælle.

Hun fortæller den helst om aftenen, naar jeg er kommet iseng og har faaet den smaa op i armen. Da staar Susanna ved fodenden af sengen med en bylt af Tullens brugte klæder under armen og fortæller, til taarerne ruller ned over hendes kinder.

For Dagne leved bare i seks uger. Det var paa stiftelsen hun fik hende, og da de reglementerte fjorten dage var over, vidste Susanna, at hun skulde udskrives.

Hvor skulde hun hen med sit barn! Aa — det var en haard dag, hun laa vaagen hele natten, hørte de første vogne rulle paa brostenene udenfor.

Hun laa med barnet i armen. Det sov saa trygt, som om moderens bryst aldrig skulde tages fra det.

Og dog skulde det ske om et par timer. Hvor skulde hun hen, hun havde ikke andet at gjøre, end at sætte barnet ud. — Da var det, at hun bad til Gud sin første bøn, siden hun var barn, bad, at han vilde hjælpe paa en eller anden maade, saa hun slap at give barnet fra sig til fremmede.

Og som hun bad, fik hun en forunderlig vished om, at Gud havde hørt hendes bøn. Men anderledes end hun kunde tænke eller forstaa, for da visiten kom, og hun skulde udskrives, sagde overlægen, at hun maatte over paa barneafdelingen med barnet, som havde faaet en farlig øiensygd.

Og saa beholdt hun lille Dagne fire uger til.

Nat og dag bar hun sin lille skat, som med hver dag vokste fastere til hendes hjerte.

Da døde lille Dagne en søndagsmorgen; hun gav et lidet suk, og saa var hun død.

«Men da, frue,» siger Susanna, «da forstod jeg, at Gud alligevel havde hørt en mors bøn, og hun var blevet min skat, som ingen kunde tage fra mig!»

Jeg har igjen taget min gamle bibel frem. Med ængstelse. Sæt, at det endnu var tomme ord for mig?

Jeg bekjæmper en usmagelig følelse af at «gaa til opbyggelse», jeg forsøger at læse, som om det var hvilken-somhelst anden gammel, ærværdig bog.

Men saa kommer jeg til at tænke paa de mange millioner og atter millioner ængstelige og til døden bedrøvede sjæle, der har fundet sit livs mening og trøst ud af den, og jeg betages af ærefrygt.

Jeg begynder forfra.

Jeg læser de gamle fortællinger om Abraham og om Jakob.

Og jeg mindes første gang, jeg hørte disse fortællinger, hvilket overvældende indtryk de gjorde paa mig,

hvor jeg fandt dem vidunderlige, bedre end de skønneste eventyr.

Som barn holdt jeg mest af Josef, jeg kunde aldrig høre om, hvordan han gav sig tilkjende for sine brødre, uden at bryde ud i taarer.

Men nu faar jeg alligevel mere ud af Jakob, fuld af feil og lidenskaber, som forædles under lidelsen.

Og jeg læser videre.

Meget gaar mig forbi, meget er mig dunkel og ligegyldig tale, men indimellem kommer et udtryk eller en enkel fortælling, som betager mig.

Jeg læser Jobs bog. Jeg forstaar ikke meget, men det er, som om jeg fik kaste et blik ind i en stor og god mands sjæl i hans livs tungeste stund.

Da kommer jeg ogsaa til Davids salmer.

Jeg læser dem med undren! Jeg føler, at jeg er for ung til at kunne bevæges af dem, jeg forstaar, at livet med dets lidelser maa have lært mig

en hel del ting, før jeg kan gjøre disse lidenskabelig bevægede ord til mine.

Jeg læser videre, jeg læser Jesaias. —

Det er atter dunkel tale for mig, men det er som et mægtigt orgel, der sætter mit sind i en andagtsfuld venten.

Og saa kommer jeg til hans spaa-
dom om Kristus:

«Han har ingen skikkelse eller herlighed, og vi saa ham — men der var ikke anseelse, at vi kunde have lyst til ham. Han var foragtet og holdt snart op at være blandt mænd, en mand fuld af piner, og som havde forsøgt sygdom, og som en, for hvilken man skjulte ansigtet, var han foragtet, og vi agtede ham intet.» —

Da kunde jeg ikke vente længer. Min sjæl blev fuld af glad forventning, jeg slog op evangelierne og læste — med undren og dyb bevægelse.

Hvad er dette! Har jeg ikke hørt det altsammen før! Faaet det opstykk-

ket, udenadlært, i lekseform hele skolen igjennem? —

— Det er kjendt altsammen, og dog er det nyt med nyt indhold og ny mening. *Dette* er den guddommelige kjærlighed, overfor den blegner den skjønneste menneskelige som graalysningen for den straalende sol!

Dette er fuldkomment.

Jeg læser — og mit hjerte udvides, mine øine fyldes af brændende taarer.

Jeg ser *ham*, menneskesønnen, der ikke havde den sten, hvortil han kunde læne sit hoved. Jeg ser ham vandre ved sjøens bred, uanselig, intet i menneskenes øine, jeg ser hans udtryks uendelige mildhed. Bag ham gaar hans venner, de enkle, enfoldige mænd, som havde forladt alt for at følge ham.

Og de taler sammen, sagte, de tror, at han ikke hører dem, og det er dem en trøst, for det er ikke store ting de afhandler, snarest noget de skammer

sig lidt over. De taler om, hvem af dem vel er den største!

Og Jesu hjerte fyldes af medlidende bedrøvelse, men han skjender ikke paa dem, haaner dem heller ikke, han vidste, hvad der boede i dem, og dog har han udvalgt dem.

Han stanser, han ser paa dem med kjærlige øine — saa roper han et lidet barn hen til sig og tager det i sin favn og siger til dem:

«Dersom nogen vil være den første, han skal være den sidste og alles tjener, og hvo som optager et saadant barn i mit navn, optager mig.»

Og jeg ser ham i synagogen, han er træt, men folket trænger sig om ham, de hænger ved hans læber, der taler ord, som endnu intet menneske havde talt: «Du har hørt, at der er sagt til de gamle: du skal elske din næste og hade din fiende, men jeg

siger eder: elsker eders fiender, gjører dem godt, som forfølger eder.»

«Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdighed; thi de skulle mættes.»

Men dette blev dem for stridt, hans fiender, de skriftkloge, fromme og lærde mænd, der lagde byrder paa menneskenes skuldre, som de selv ikke kunde bære — de førte en kvinde frem, som var greben i hor. —

Det var utvilsomt det hele, hun var en synderinde, gjenstand for alle brave mænds og kvinders foragt, efter Mose lov dømt til døden.

Men hvad siger du?

Og de glæded sig! Nu havde de ham i snaren, han som lærte: «dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes», hvordan vilde han kunne komme forbi Mose tydelige lov?

Men menneskesønnen bukkede sig ned og skrev med fingeren paa jorden. —

Han maatte have tid, deres ondskab

og hjerters raahed knugede hans sjæl til jorden.

Men de vedblev at spørge, deres øine lyste af skadefryd.

Da reiste han sig og *saa* paa dem:

«Den af eder, som er uden skyld, kaste den første sten!» —

Og det rammed dem som et sverd midt i hjertet, disse ordenens oprettholdere, disse brave borgere, hvis vandel var ustraffelig i menneskenes øine. De slog øinene ned, de turde ikke se paa ham, hvis klare blik saa dem ind i sjælens mørke, de turde ikke se paa hverandre.

De listed sig bort, en efter en, først de ældste, de mest agtede og hædrede, saa nedover til de yngste.

Jesus bukkede sig atter ned og skrev.

Han vidste, hvad der boede i et menneske, han havde ikke behov, at nogen skulde vidne om et menneske.

Og atter reiser han sig og ser paa *hende*:

«Kvinde, hvor er de henne dine anklagere? Har ingen fordømt dig?

Heller ikke jeg fordømmer dig, gaa bort og synd ikke mere.»

Og jeg læste videre og videre.

Jeg saa, hvorledes kjærligheden forvandlede disse enkle, enfoldige sjæle, hans disciple, hvis sind havde været optaget af saa megen menneskelig daarskab, misundelse og feighed, jeg saa dem efterhaanden forvandles, vokse, indtil de reiste sig, modige som løver og dog sagtmødige som lam.

For Jesus vidste, hvad der boede i et menneske. Han havde ikke behov, at nogen skulde vidne derom. Han vidste, at i os alle, under lag af smaa og store daarligheder, slumrer det heroiske, der bare behøver den rette antændelse for at blusse op i flamme og brænde alle lavere hensyn.

Og det var, som om jeg kjendte Guds

kjærlighed strømme ind i mit hjerte, som om den løfted mig paa sterke vinger!

«Dit rige komme!» At faa være med paa *det*, at faa gudsriget ned paa jorden, det er det største af alt.

Min lille pige er et halvt aar nu, hun sidder i en barnestol, støttet af puder, og dasker paa bordpladen.

Ubeskrivelig sød og flink er hun!

Men munden er hendes sjæl, gennem den skal alt undersøges og vurderes!

I forgaars fik hun første gang se maanen. Hun stirred paa den med store øine og aaben mund.

Pludselig stritter hun ud med arme og ben, hun vil hen til den, have den, putte den i munden, spise den op!

Jeg ved i grunden ikke, *naar* hun er sødest!

Jeg tror næsten om morgenen, naar hun slaar øiet helt op og ser grundende paa mig, skjønner saa, hvor hun er, og hele ansigtet blir et lyksaligt smil!

Eller kanske, naar jeg har vasket og stelt hendes nydelige lille krop, og hun efterpaa har spist sig mæt og slipper brystet, sovende med den sidste melkedraabe i mundvigen.

Eller naar hun har sovet sin middagslur for længe, og jeg tager hende op, og hun gjør sig stiv som en pinde og lægger sit ansigt i tusen folder!

Nei, allersødest er hun, naar jeg tager hende op paa fanget, og hun begynder at pludre. Hendes øine blir store af iver, og munden løber, det er de merkværdigste lyd, men sikkert med den dybeste mening.

Men hun er sint ogsaa imellem og hun er forfærdelig i sin vrede.

Vise mænd har sagt, at hun kun maa faa mad hver tredje time.

En tabel slaaes op paa væggen, hvor tiden for maaltiderne er angivet. Aa — den frygtelige tabel!

Smaaen vaagner — hun virrer med hovedet og leder mod puden.

Forgjæves!

Da optændes hendes retfærdige vrede. Hun rynker panden, hun basker med armene i luften, gnir sin lille næse voldsomt og saa — saa begynder hun at skringe!

Forfærdeligt!

Vi gør os til en begyndelse stenhaarde allesammen.

Jeg tager et haandarbeide for at beskjæftige mine skjælvende fingre.

Carsten holder et lidet opmuntrende foredrag om barneopdragelsens aller første principer, men han blir mere og mere usikker og tager tilslut flugten.

Men snille, snille Susanna, hun skjen-der lidt paa mig og taler kjærlige og trøstende ord til det mishandlede barn, og saa — saa kan jeg ikke mere, jeg kaster haandarbeidet, lukker op for herligheden, og glad fred sænker sig over os alle.

Vi tager tabellen ned, den ser saa dum og pedantisk ud.

Hvad ved til syvende og sidst vise mænd om smaa barn!

Helga har mistet sin gut!

Lillegut — for otte dage siden straalende af sundhed og skøieragtig glæde — idag lig, en føde for orme!

En slags fortvivelse sniger sig over mig! Min indre fred er altsaa et selvbedrag, overfor denne mulighed at miste mit barn staar min forstand og mit hjerte stille.

Og denne mulighed — man kan næsten sige sandsynlighed — hænger altid over vore hoveder.

Aa min Gud — alt andet — kun ikke dette, for du kjender mig, du ved, at mit sind vilde forbitres, min forstand forvirres!

Og jeg vandrer hele dagen som i drømme, jeg gaar ikke bort til Helga, jeg er for feig.

Jeg gjør mit arbeide som sedvanlig, men jeg gjør det mekanisk, jeg har ikke et smil til den lille, men jeg snakker en mængde, løst og fast, med Carsten, jeg beder ham sidde oppe med mig, jeg tilbyder mig at læse høit for ham, alt i den dødeligste angst for at blive ladt alene, for i nattens stilhed at maatte se tingen i øinene.

Og natten blir forførdelig!

Jeg sætter mig hen til vinduet og ruller gardinet op.

Gudskelov! Det er stjerneklart!

Og saa — saa maa jeg tage det frem og se paa det, se igjennem det! Det er *døden*, som venter dit barn, det er dertil du har født det til verden med saa megen smerte, næret det, elsket det.

Altsammen forat det dog skal dø tilslut, puttes i et skrin, som skrues igjen, sænkes dybt ned i jorden som andet affald og blive føde for orme! Det er til denne visse skjæbne, du har født det, næret det, elsket det.

Nei — *nei!* Det er afskyligt, for stygt! *Dø* — mit barn min lille pige, meningen, indholdet af min tilværelse!

Hun er givet mig for atter at tages fra mig! Det er bespotteligt! Det er at gjøre nar af os!

Først give os barnet, aabne alle vort livs kilder og saa snappe det fra os igjen — ja værre end det — lade os beholde det elskede lille legeme, koldt og dødt, en føde for orme!

Og jeg driver om paa gulvet og vrider mine hænder i pine; natten er taus og stjernerne kolde. Jeg ser op mod dem for at faa hjælp, men de skinner med haard glans: «Hvad kommer, usle menneskekryb, din lille skjæbne os ved?

Leve for at dø, det er naturens lov, det er din skjæbne og det er vor.»

Og ligegyldig ser de ned paa mig og blinker forstaaelsesfuldt til hverandre: «Atter et kryb, som vil gjøre oprør — herregud for en latterlighed!» —

Og om morgenen er mine øine tørre og brændende af mangel paa søvn, men mit hjerte er haardt!

Dagen slæber sig hen, og atter blir det nat.

Carsten er god og omhyggelig mod mig, han pakker mig godt ned i sengen, han sætter sig paa sengekanten og taler gode og fornuftige ord til mig, og jeg maa love ham, at jeg skal forsøge at sove, ja, han henter ogsaa frem god, gammel vin til mig, forat jeg skal blive søvnig.

Men hele tiden tænker jeg ved mig selv: Carsten, kjæreste, om du vilde gaa og overlade mig til *det*, som jeg maa kjæmpe igjennem alene, som intet menneske kan hjælpe mig med.

Og Carsten kysser mig, og jeg hører ham lukke døren mellem os.

Da lister jeg mig op, faar morgenkjo-len om mig og sætter mig igjen ved vinduet.

Det er ikke stjerneklart iaften. Det er let skyet, men en eneste stjerne har magt til at bryde igjennem og naa ned til mig.

Men heller ikke den er helt klar, der er som en taage for dens blik, det lette slør gjør dens blik mindre haardt.

Straks gjør dette mig godt. Der er noget af en medfølelse i det — og saa tager jeg igjen det hele for mig.

Sæt, at det ikke var Helga, men mig, som var rammet. Sæt, at min lille pige laa der, kold og stiv. —

Den har vel ikke alt naaet hende den lumske fiende!

Mit hjerte staar stille, angsten snører min strube sammen — da tager jeg mod til mig, lister mig hen til den lilles seng og slaar omhænget tilside.

Gudskelov, hun sover trygt og godt, den lille, knyttede haand ligger op mod kindet, hun aander frit og regelmæssig!

Endnu en liden stund skal jeg faa beholde dig, men imorgen, eller om et aar! Det er bare et tidsspørgsmaal, en frist, og atter driver jeg om og gjennemlever det hele.

Min Gud, staa mig bi, kan du hjælpe mig gjennem dette, det sværeste af alt, da frygter jeg intet mer.

Og langsomt beder jeg «Fadervor».

Hun er ikke død, hun sover! Er det *det*, du mener milde gode menneskeven, kvindernes hjælp og børnenes ven. Du som kalder paa alle, som er bedrøvede og har det ondt, og lover dem hvile.

«Fred giver jeg eder,» hvile for pinte sind.

«Hun er ikke død, hun sover.» Hvor vil du hen, arme forvildede menneskesjæl, der som en smaafulg i storm forpjusket og forvildet søger ly.

«Kom til mig, jeg vil give dig hvile.»

Forstaar du mig ikke? Kan du ikke tænke dig, at mine tanker er

uendelig høiere end dine tanker, og din kjærlighed kun en afglans af min.

Forstaar du ikke, at dette barn, som du har faaet lov til at give liv, har været mit fra evighed af?

Forstaar du ikke, at døden er en overgang til liv, til en tilværelse, du ikke kan ane.

Tror du, at jeg har elsket dig for atter at tilintetgjøre dig!

Aa, arme forvildede menneskesjæl, hvor langt frem kan du vel se med dine stakkels taareblendede øine, prøv at tro, at som himlen er høiere end jorden, saa er min kjærlighed større end din, og naar jeg alligevel lader dig lide, saa er det, fordi jeg bedre end du ved, hvad der tjener til din fred.

Aa — kom til mig bange sjæl, læg din skjæbne i min haand, og jeg vil give dig hvile og fred, som overgaar al forstand. «Den, der vil vinde sit liv, maa tabe det,» giv dit liv hen under

min vilje, og intet ondt kan naa dig, dø og du skal leve!

Er det saa du mener det, milde, gode menneskeven? «Ske din vilje som i himlen saa og paa jorden.»

Da er det, som om jeg ser min lille pige ligge død, jeg ser hendes lille døde legeme som et brustent hylster, men hun selv forsvinder — opad — med straalende og kjærlige øine.

Da slaar jeg hænderne for mine egne og synker sammen, men rækker ikke armene efter hende, jeg holder hende ikke tilbage.

«Farvel mit lam, mit laan fra Gud!»

Og saa — saa hænder noget vidunderligt. En brændende taknemlighed overvælder mig, og en strøm af velgjørende taarer skyller bitterheden bort og tager byrden fra mit sind. Hvile og glad fred fylder min sjæl, og det blir blikstille i mit indre.

Men morgenen efter er det som et nyt liv er begyndt for mig, det er, som om jeg havde overvundet døden.

Og med en slags høitidelighed tager jeg mit lille barn op af vuggen.

Jeg ser paa hende med en ny følelse, hun er ligesom blevet et nyt, helligt, mig for en stund anbetroet væsen!

Hvordan har jeg kunnet bemægtige mig dig saaledes! Hvordan har jeg kunnet betragte dig som min eiendom.

Du er Guds barn fra evighed af, du er mig et dyrebart laan, som jeg engang skal staa til regnskab for.

Mor fortæller mig, at Helga ikke har villet se nogen, men imorges havde hun, helt uventet sagt, at hun vilde tale med mig.

Min Gud, hvad skal jeg gjøre, hvad skal jeg elendige, hjælpesløse menneske sige. Hjælp mig!

Hun maa ikke se Smaaen nu. Bær hende ud, ind i soveværelset!

Aa, der holder en vogn udenfor.

Jeg blir staaende midt paa gulvet, jeg kan ikke røre et lem. Det er ganske som i drømme!

Og Susanna lukker op, og der staar Helga i døren.

Hendes dragt er i uorden, hendes

ansigt er dødblegt og hendes øine! — hendes øine er onde og haarde!

Jeg vil tage hende i haanden, jeg vil falde hende om halsen, men jeg kan ikke røre mig, jeg bare stirrer ind i hendes øine!

Og Helga sætter sig, hun lægger omhyggelig sammen en avis, som ligger der paa stolen, men hun siger ikke et ord.

Da tager jeg mig voldsomt sammen: Fader vor, du som er i himmelen! —

Og saa kan jeg tale, skjønt min stemme er skjælvende og ukjendelig, og jeg finder de rette ord, som faar hende til at fortælle — først afbrudt, i fortvilede udraab, men lidt efter lidt roligere mere sammenhængende.

Og langsomt — efterhaanden — forsvinder det haarde og onde udtryk for taarerne, som strømmer lettende og mildnende fra hendes stakkels trætte øine.

En time senere kører vi sammen til hendes hjem og lægger hendes lille døde skat paa et leie af roser!

Carsten maa reise, han blir borte længe, flere maaneder.

Men da han siger farvel, ser jeg paa ham med forundring.

Det er i grunden længe, siden jeg har seet ham!

Nu ser jeg, at han er forandret, han ser ældre ud — og han har linjer i sit ansigt, som jeg ikke har seet.

Jeg holder ham fast, jeg ser spørgende, næsten angst paa ham, men Carsten smiler saa underlig, tager mine hænder og kysser dem, beder mig passe godt paa mig selv og skrive hver dag — og saa er han borte! —

Jeg gaar langsomt ind i mine stuer og ser mig om, stolene gaber tomme, uret tikker ertende.

Og timerne sniger sig hen og blir

til dage, og tilværelsen faar først mening, naar det blir aften, og Smaaen er sovnet, og jeg kan skrive til Carsten.

«Carsten — bedste ven i dette liv, og sikkert, sikkert ogsaa i det næste! Ja, du smiler — du tror ikke, at min kjærlighed vil overleve denne stakkels stump liv og finde dig i det næste.

Men jeg *ved*, at det er saa. Jeg *ved*, at mine følelser uendelig vil overleve mit legemes død.

Aa — Carsten, det er saa stille iaften, jeg kan tale ganske sagte, du hører mig alligevel, og her er bare vi to, og de gode magter omkring os. Derfor vil jeg fortælle dig noget, som engang hændte mig, eller rettere dig, for længe siden.

Det var dengang, jeg bare havde mødt dig et par gange, og du blev ganske borte for mig en tid.

Jeg led ved det, jeg vidste jo nok, du vilde komme igjen, at ingen eller intet nogensinde kunde tage dig fra mig.

Carsten, jeg har aldrig været bange for, at en anden kvinde skulde fordrive mit billede af dit sind, for hvis du ikke elsked mig netop som jeg var og fordi jeg var den jeg var, saa var det hele forgjæves; thi verden er fuld af skjønnere og klogere kvinder.

Det var altsaa ikke grunden, men jeg led, fordi jeg længted, jeg syntes hver dag, som ikke bragte mig dig nærmere, var spildt.

Men der gik lange dage som blev til lange uger, og du kom ikke.

Da tænkte jeg: hvis din kærlighed duer noget, maa den kunne trække ham til dig.

Og jeg satte mig hen med lukkede øine og tænkte paa dig, jeg husked, hvordan du saa paa mig, og tid og sted blev borte for mig, og jeg kaldte paa dig af hele min sjæls kraft.

Ikke ved jeg, hvor længe jeg sad slig, men jeg kjendte, at jeg frøs, og at det begyndte at skumre.

Da reiste jeg mig med møie, det var som var der bly i alle mine lemmer, og gik hen til vinduet.

Men jeg fór tilbage, jeg gjemte mig i den inderste krog af værelset — en brændende hede gjennemstrømmed mig.

Derude stod du, Carsten, min elskede, du laa med armene over havegjærdet og saa op mod mine vinduer!

Husker du det Carsten?

Og senere fortalte du mig, at tanken paa mig havde gjort arbeidet umuligt for dig, saa havde du ladet alt ligge og var gaaet op for at faa et glimt af mig at se.

Carsten, min ven, min elskede, har du ikke havt det godt hos mig? Er det dig som nu har længtet?

Ja, jeg har været borte fra dig — længe, jeg forstaar det nu, jeg har maattet leve mig igjennem saa meget, intet menneske kunde hjælpe mig, ikke engang du.

Men jeg kommer tilbage til dig, Carsten, jeg kan det nu, og jeg kommer som et rigere menneske, end jeg var, og jeg vil forsøge at blive et bedre.»

Det er en nat, lang tid efter, jeg ved ikke *hvor* lang, for mig har det været som aar.

Det er snart midnat og alle sover, ogsaa jeg holder paa at miste bevidstheden.

Da hører jeg entrédøren aabnes. Jeg hører skridt gjennem spisestuen.

Det er Carsten.

Mit hjerte staar stille i uhyre spænding, jeg reiser mig halvt i sengen. Jeg lytter med hver nerve i min krop.

Jeg hører ham gaa gjennem dagligstuen hen til min dør.

Han maa staa stille der og lytte.

Min strube snører sig sammen, om det gjaldt mit liv, kunde jeg ikke faa en lyd frem. —

Da gaar han videre, han gaar langsomt ind til sig selv. Der hører jeg ham rulle gardinet op.

Den umaadelige spænding er over, en slappelse falder over mig, jeg lægger mig tilbage i sengen. Jeg kjender, at mine hænder blir iskolde. Det kendes, som var det døden.

Dø! — jeg vil ikke dø nu! Jeg reiser mig op, jeg lister mig paa gulvteppet hen til døren — mit hjerte hamrer — aa — min dør har saa længe været lukket — Carsten, min elskede, jeg kommer! —

Og sagte, ganske sagte aabner jeg døren. —

---

2. ex~~e~~

D15a Dal:

Et aar

FREDRIKSTAD BIBLIOTEK

ØSTFOLD SENTRALBIBLIOTEK

Låneren må erstatte de bøkene han ødelegger eller mister, og han må også — etter bibliotekets skjønn — betale for skade på bøker som er lånt på hans kort.

H. ASCHEHOUG & CO.S

Af pressens sjelden ens

Depotbiblioteket

01sd 00 768

SIGNE GREVE DAL

ET AAR

Pris kr. 1.50, indb. kr. 2.50 (porto 10 øre)

tillader vi os at hidsætte følgende:

Gid jeg kunde skrive om denne lille Bog, saadan som den fortjener! Den er anderledes end andre Bøger. Den fortæller om Ting, som Bøger ikke pleier — om den Omkalfatring, som foregaar med en ung Kvindes Tankegang og Følelser og hele Liv, naar hun blir Mor. Det har ofte undret mig, at vore Forfatterinder saa lidet har behandlet dette Emne. Men der skal vel kanske endel Mod til. Signe Greve Dal har vovet det. Ganske enkelt og naturlig fortæller hun. *O. L. i Norske Intelligentssedler* ²⁶/₁₁.

Bogen er fint og nobelt skreven, og man merker snart, at Forfatterinden er en Dame med baade Hjerte og Aand. Paa en sjelden let og gratiøs Maade forstaar hun at behandle sit Stof. Den heldige Debut giver de bedste Løfter for Fremtiden. *Bergens Aftenblad* ¹⁴/₁₁.

Midt i det Hav af Julelitteratur, som nu hvert Aar flommer ind over os, vil denne lille Bog for mange komme til at ligge som en stille Ø, som det blir Tanken en Glæde at vende tilbage til. Dens Følelser er af de dybe, menneskelige, som har Gyldighed for alle Tider. Dens Kunst naar langt ved det bedste af alle kunstneriske Midler, Simpelhed. Der findes ikke et affekteret Ord i denne Bog.

Bergens Tidende ⁹/₁₁.

